

1. POCZTA (23) sb f

o oraz a jasne.

sg N poczta (8). ◇ G poczty (2). ◇ A pocztę (5). ◇ I pocztą (2). ◇ pl A poczty (6).

Sł stp notuje, Cn s.v. poczesne, Linde także XVII w.

1. Dar (dary), zwłaszcza mający(-e) na celu wyrażenie szacunku i zjednanie przychylności; honorarium Murm, BartBydg, Mącz, Cn; exenium BartBydg; oblatum placamen, placamentum Mącz; honor, lautia, xenium Cn (23): Więc gdy poczty nie widziano/ Z gory mu odpowiedziano: Terazci pan niedośpiefzen BierEz Sv; Murm 164; BartBydg 54, 170b; przybiegła [wielkość ludzi]/ máiąc w ręku chleb ich obyczáiem pieczony z zioł/ báníe ryby/ Káfztány wielkie/ nas prośili ná vcztę z rozumem. Dálifmy im zá ty poczty zwierciadłek kilka BielKron 442v, 427v; Placamen seu placamentum, Czym kto bywa przeyednan/ Poczta álbo co tákowego. Mącz 302b, 157d; [Chcąc mu też on dar nágradzić/ fuknią fwą długą fzarłatną/ [...] y bieret Doktorowfki/ wyniośł mu to zá pocztę/ mowiąc HistFort M7].

W połączeniu szeregowym (1): A poki fye práwuiefz/ iefli [prokurator, tj. adwokat] nie będzie widział częłtey poczty/ podárzenia/ częłtównia/ bárzo złenieie w twey fpráwie GroicPorz dd3.

Zwroty: »pocztę dać (a. oddawać)« [szyk zmienny] (3): Niech fye nie łomią ftaré obyczáie Przez mię: bo Pánu káždy pocztę dáie. PudłFr 15; ArtKanc C9v; KochFragJan 3.

»pocztę przynieść; [za pocztę przyniesion]« (1): I tu [do nieba] kto poczte przynieście Od prawy [lege: odprawi] fię wkrotkym czafzie. RejKup i6; [Zdarz to Boże Máchomećie áby Krol Fráncufki z ludem fwym vpadł/ á mnie głowá iego zá pocztę byłá przyniesioná HistOtton 35v].

»poczty słać« (2): zkrolmi, zpanięty rozmawiaiy poczty gim fli. FalZioł V 52v, V 53.

Szereg: »dar, poczta« [szyk 1:1] (2): Dzień ku wefelu godny, [...] Miley fobie nabyway. Poczty, dary flac dobrze. FalZioł V 53; Mącz 123d.

Przen (1) : Vbogie ściány/ złotác my nie mamy/ Ale cię pocztą tákową witamy/ Abyć Atropos przędze przedłużyłá PudłFr 59.

a. Utwór, tekst dedykowany komuś lub mający kogoś za temat (3) : GórnDworz A3; widząc wiele ich którzy witáią/ fczęfnęgo y długiego życia winfzuią [...]: Witam y ia téz/ winfzuię/ y z tą iáką taką pocztą ftáwiam fie przed ořobą W.M. mégo M. Páná. KochFragJan 3.

Zwrot: »za pocztę ofiarowác« (1): vmyśliłem to co v fiebie mam zá naywiętřszá pocztę ofiárowác W.M.M. BibRadz *2.

b. Łapówka (1) :

[Zwrot: »pocztę pořlać«: Tám [tj. do klasztoru] męřczyznom wchodzenie było zapowiedne: przeto Andolon pocztę pořłal pánnie Opátzyzey/ prořząc iey áby k niemu wyřłá. HistFort N6.]

Szereg: »dary albo poczty« (1): A rzecz pewna iefł iže fye niemořeřz zořtác/ iedno przy tym co iefł wedle práwá/ [...] wyiáwřzyby gdzie [...] Sęđziowie [...] ná dary albo ná poczty więcey niź ná fpráwiedliwořć pátrzyli GroicPorz fv.

c. Czynsz feudalny składany jako pieniężny ekwiwalent daru okolicznościowego; obventio BartBydg (2) : BartBydg 100; Bo choćia [starosta] dzierży árendá Wřdy iednák ořtrzyřłki będą [...] Zlezie winá/ zlezie pocztá Stego gáfiör/ ftego kwoczka Zábłádzi téz iáłowicá Naářtárořtę pořowicá RejRozpr

C4; [Item poczty pro festo Nativitatis Domini cervisiae aactualia 3 pro fl. 2 et porcos 2 pro fl. 6 *LustrKra*k I 229, I 150; *LustrLub* 70; Gromada poczty, którą zową poludzie, na każdy rok ogółem składa grz(ywnę) 1.*LustrRus* 67].

[*Zwrot*y: »pocztę da(wa)ć, składać; dawać za pocztę«: Item kmieci nowych, którzy na surowem korzeniu osiadają 12, na które czynsza żadnego jeszcze nie włożono, telko pocztę na przyjazd pański składają. *LustrKra*k I 146, I 147, 149, 151, 152, 207, 229; bo się urzędnik wychować może kurami i gęsiami, które dawają kmiecie za pocztę, za oborne i za drwa *LustrRaw* 134.

»przynieść pocztę«: A kiedy czynicie wiece Y przyniofą pocztę kmiecie Zaż nie mowicie do ługi Kthory popifuie długi? Odbierz to brácie od kmieci A pifz ktorzy nie przyniefli [!] *MorawRozm* Hv.]

[*Szeregi*: »kolęda albo poczta«: Item kolędy albo poczty na Boże Narodzenie składają fl. 6/4 *LustrKra*k I 248.

»podanne alias poczta«: K temu podannego alias poczty [...] z każdego dworzyszczca po gr 2 *LustrRus* 45, 45.]

2. [Oddanie czci Bogu:

W połączeniach szeregowych: Tylko te rżady á obyczáie dobre máiá być záchowane: ktore buduią Wiaré/ pocztę Bożą/ zgodę/ miłość/ á pokoy práwie Chrześcijánfki *HerbOdpow* Nn7v, Rr5.

Zwrot: »pocztę czynić; poczty czynienie«: Tá Swiátoć ma być przyymowaná bez klániánia/ á Bołkiey poczty tey czynienia *HerbOdpow* Ff6, Mm3v (*Linde*).

Wyrażenie: »poczta boska (a. boża)«: dla tego z Pokłonem/ y z nawiętszą czciá PANá nászego IEfu Chriřtá/ Ciáło iego przymuiemy. á nietylko niegrzeřzemy/ pocztę Boską iemu czyniác; ále gdybyřmy iey nieczynili/ bárzo byřmy w tym grzeřzyli. *HerbOdpow* Mm3v (*Linde*), Ff6, Nn7v (*Linde*).]

Synonimy: 1. dar, podarek, podarowanie, podarze, podarzenie, pokłón; 2. chwała, cześć.

Cf [POCZTOWE]

KW, MM